

Alina Radu • Roxana Jeler

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Caiet de lucru
pentru clasa a IV-a

+ Portofoliul de evaluare
al elevului

Semestrul I

CUPRINS

Capitolul I: **AM SCĂPAT DE VACANȚĂ (Recapitularea cunoștințelor din clasa a III-a)**

Ameliorare	9
Dezvoltare	10

Capitolul al II-lea: **VORBIM PE SĂTURATE (Comunicarea orală)**

Prima lecție: Un delfin bine-crescut , adaptare după Carlo Collodi	13
• Dialogul • Inițierea și menținerea unui schimb verbal • Formularea de solicitări formale și informale • Cuvântul – formă și conținut	
<i>Descopăr secretele redactării</i>	13
<i>Mă exprim frumos și corect</i>	17
A doua lecție: Secretele unei prezentări reușite	20
• Prezentarea – oferire de informații referitoare la universul școlar/extrașcolar • Caracteristicile unei prezentări	
<i>Descopăr secretele redactării</i>	20
<i>Mă exprim frumos și corect</i>	24
Recapitulare	26
Test de evaluare sumativă – vezi <i>Portofoliul de evaluare al elevului</i> , pagina 9	
Ameliorare/Dezvoltare	28

Capitolul al III-lea: **CARTE FRUMOASĂ, CINSTE CUI TE-A SCRIS (Comunicarea scrisă)**

Prima lecție: Fluturi cu sute de aripi , adaptare după Mircea Cărtărescu	31
• Cartea – obiect cultural • Compunerea • Planul compunerii • Așezarea textului în pagină • Ortografie și punctuație	
<i>Descopăr secretele redactării</i>	31
<i>Mă exprim frumos și corect</i>	34
A doua lecție: O altfel de bibliotecă de Dan Rădulescu	38
• Cartea – mijloc de informare • Articolul • Cartea poștală, mesajul text • Substantivul • Semnele de punctuație	
<i>Descopăr secretele redactării</i>	38
<i>Mă exprim frumos și corect</i>	40
Recapitulare	44
Test de evaluare sumativă – vezi <i>Portofoliul de evaluare al elevului</i> , pagina 15	
Ameliorare/Dezvoltare	46

Capitolul al IV-lea: **O IARNĂ... DE POVESTE (Textul literar)**

Prima lecție: Darul lui Moș Crăciun (fragment) , adaptare după T.O. Bobe	49
• Textul literar • Textul literar în proză • Compunerea imaginativă cu început/sfârșit dat • Adjectivul • Ortografie și punctuație	
<i>Descopăr secretele redactării</i>	49
<i>Mă exprim frumos și corect</i>	54

A doua lecție: Cum a furat Grinch Crăciunul (fragment) , de Dr. Seuss.....	56
• Textul literar în versuri • Scrisoarea • E-mailul • Legătura substantivului cu adjectivul • Ortografie și punctuație	
<i>Descopăr secretele redactării</i>	56
<i>Mă exprim frumos și corect</i>	59
Recapitulare	62
Test de evaluare sumativă – vezi <i>Portofoliul de evaluare al elevului</i> , pagina 21	
Ameliorare/Dezvoltare	64

Capitolul al V-lea: **UN FINAL SPECTACULOS (Recapitulare semestrială)**

O viorea la Polul Nord , de Gianni Rodari.....	65
Test de evaluare semestrială – vezi <i>Portofoliul de evaluare al elevului</i> , pagina 27	
Ameliorare/Dezvoltare	72

CAPITOLUL I

AM SCĂPAT DE VACANȚĂ

(Recapitularea cunoștințelor din clasa a III-a)

Competențe vizate = competențele generale și specifice prevăzute în programa de clasa a III-a:

1. Receptarea de mesaje orale în diverse contexte de comunicare

- 1.1. Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text informativ sau literar accesibil
- 1.2. Deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la mesajul audiat în contexte de comunicare familiare
- 1.3. Sesizarea unor regularități ale limbii prin raportare la mesaje audiate
- 1.4. Manifestarea curiozității față de diverse tipuri de mesaje în contexte familiare
- 1.5. Manifestarea unei atitudini deschise față de comunicare în condițiile neînțelegerii mesajului audiat

2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

- 2.1. Descrierea unui obiect/ unei ființe din universul apropiat pe baza unui plan simplu
- 2.2. Povestirea unei întâmplări cunoscute pe baza unui suport adecvat din partea profesorului
- 2.3. Prezentarea unei activități realizate individual sau în grup
- 2.4. Participarea la interacțiuni pentru găsirea de soluții la probleme
- 2.5. Adaptarea vorbirii la diferite situații de comunicare în funcție de partenerul de dialog

3. Receptarea de mesaje scrise în diverse contexte de comunicare

- 3.1. Extragerea unor informații de detaliu din texte informative sau literare
- 3.2. Formularea unui răspuns emoțional față de textul literar citit
- 3.3. Formularea unei păreri despre o povestire/personajele acesteia
- 3.4. Evaluarea conținutului unui text pentru a evidenția cuvinte-cheie și alte aspecte importante ale acestuia
- 3.5. Sesizarea unor regularități ale limbii pe baza textului citit
- 3.6. Aprecierea valorii cărților

4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

- 4.1. Aplicarea regulilor de despărțire în silabe la capăt de rând, de ortografie și de punctuație în redactarea de text
- 4.2. Redactarea unor texte funcționale simple care conțin limbaj vizual și verbal
- 4.3. Realizarea unei scurte descrieri ale unor elemente din mediul apropiat pornind de la întrebări de sprijin
- 4.4. Povestirea pe scurt a unei întâmplări imaginate/trăite
- 4.5. Manifestarea disponibilității pentru transmiterea în scris a unor idei

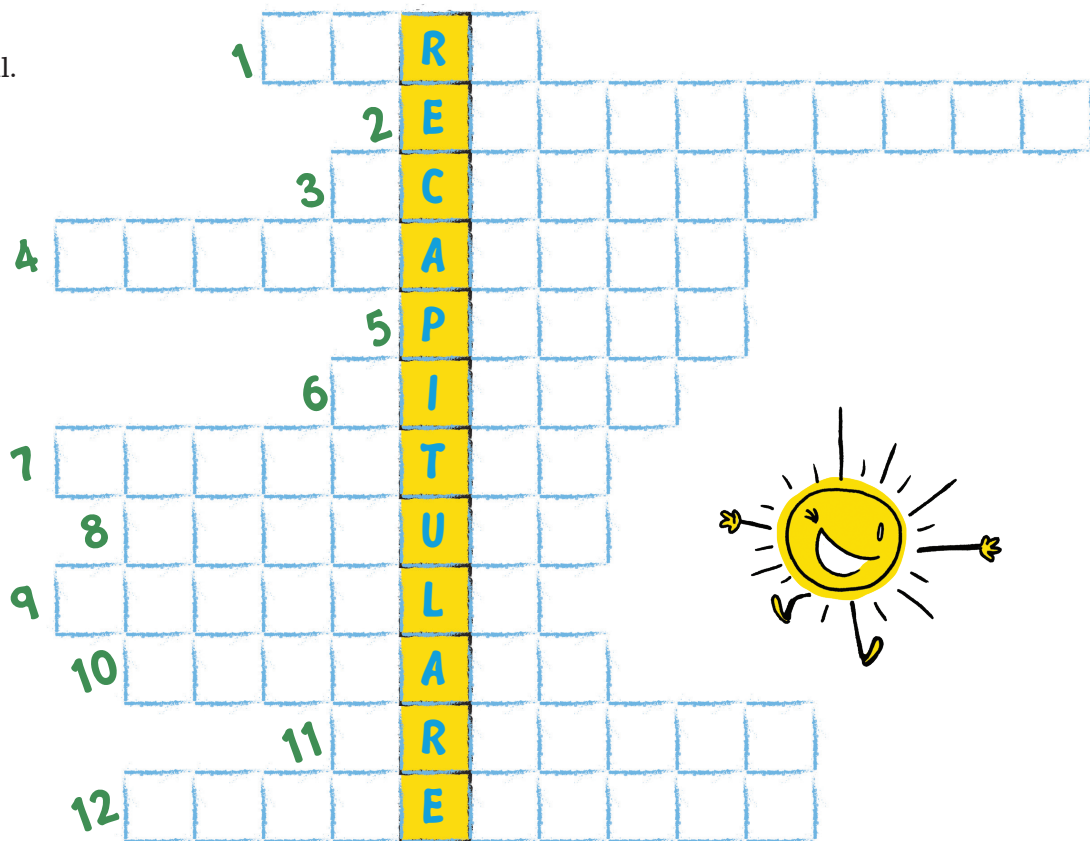
CAPITOLUL I

Am scăpat de vacanță

(Recapitularea cunoștințelor
din clasa a III-a)

1. Completează rebusul.

1. Partea de vorbire care exprimă acțiunea, starea sau existența se numește
2. Semnul de punctuație folosit la sfârșitul unui enunț care exprimă o mirare, un îndemn sau o exclamare se numește semnul
3. Ortografia se referă la ansamblul regulilor de ... corectă.
4. Partea de vorbire care exprimă ființe, lucruri sau fenomene ale naturii se numește
5. Semnul de punctuație care indică finalul comunicării se numește
6. Se pune la începutul unei replici dintr-un dialog și se numește ... de dialog.
7. Partea de vorbire care exprimă o însușire a unui lucru, a unei ființe sau a unui fenomen al naturii se numește
8. Partea de vorbire care ține locul unui substantiv se numește
9. Semnul de punctuație care delimitează termenii unei enumerări se numește
10. O „carte“ pe care o trimitem prin poștă se numește carte
11. Liniuța de unire care leagă două cuvinte rostite împreună se numește
12. Semnul de punctuație ce indică sfârșitul unui enunț în care se întreabă ceva se numește semnul

2. Replicile dialogului dintre Pinocchio și Lucignolo s-au amestecat. Indică prin săgeți replica potrivită și colorează-o.

Bună, Lucignolo!

Ce mai faci,
Lucignolo?

Salut,
Pinocchio!

La revedere,
Pinocchio!

Ce faci?
Voiam să te invit
la masă.

Ce faci?
Voiam să te invit
în Țara Jucăriilor.

Aștept miezul nopții să
plec în Țara Jucăriilor.
Nu vrei să vii și tu?

Mulțumesc! Nu mi-e
foame. Am mâncat
un prânz copios.

Nu, nu pot!
Ce-o să spună buna
mea Zână?

De ce nu? Tocmai
de aceea te căutam.

Când plecăm?

Lasă, nu-ți mai face atâtea griji!
Gândește-te că o să fim liberi
să facem gălăgie de dimineața până seara.

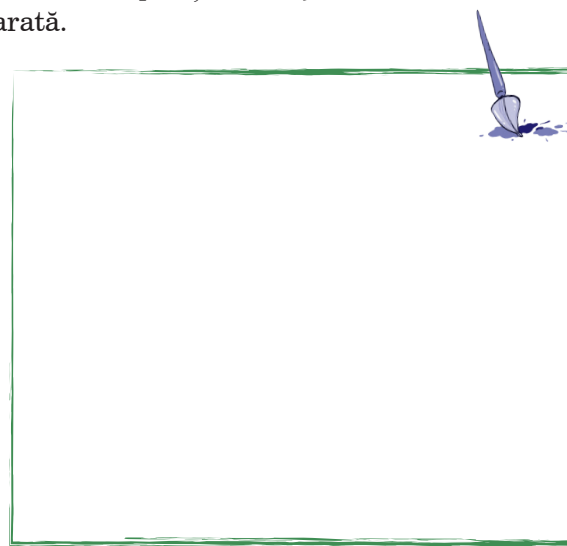
Test de evaluare inițială
Vezi Portofoliul de evaluare, pag. 3

1. Scrie cinci enunțuri referitoare la textul *Cazul Dispariției Girafei Albastre*, din testul de evaluare inițială.

2. Descrie în câteva enunțuri personajul tău preferat din textul *Cazul Dispariției Girafei Albastre*. Desenează în caseta din dreapta felul cum îți imaginezi tu că arată.

3. Formulează câte un enunț folosind verbul *a dispărea*, în care să folosești următoarele semne de punctuație:

 virgula, în situația în care desparte termenii unei enumerări;

 semnul întrebării;

 semnul exclamării.

4. Analizează fiecare cuvânt din propoziția de mai jos, specificând partea de vorbire, felul, numărul și genul (acolo unde este cazul):

El citește romane interesante.

Ca și în cazul dispariției Girafei Albastre, putem să ne imaginăm cât de îngrijorați au fost prietenii ursulețului Winnie atunci când acesta a lipsit de acasă o săptămână! Ei s-au gândit să facă un afiș, poate cineva îl recunoaște și-i ajută să-l găsească. Realizează și tu un afiș asemănător.

Afișul trebuie să cuprindă:

- împrejurările în care a dispărut Winnie;
- o descriere fizică amănunțită a ursulețului (poate și un desen);
- modalitatea în care poți fi contactat de cel care îl recunoaște.

Nu uita:

- să te adresezi politicos;
- să fii atent la ortografie și punctuație;
- să folosești elemente grafice care să atragă atenția.

CAPITOLUL AL II-LEA

Vorbim pe săturate (Comunicarea orală)

Competențe generale și specifice vizate:

1. Receptarea de mesaje orale în diverse contexte de comunicare

- 1.1. Realizarea de deducții simple pe baza audierii unui text literar sau informativ accesibil
- 1.2. Deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la mesajul audiat în contexte de comunicare previzibile
- 1.4. Manifestarea atenției față de diverse tipuri de mesaje în contexte previzibile
- 1.5. Manifestarea interesului pentru receptarea mesajului oral indiferent de perturbațiile de canal

2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

- 2.1. Descrierea unui personaj dintr-o carte/dintr-un film/a unui personaj imaginar urmărind un set de repere
- 2.2. Relatarea unei întâmplări imaginate pe baza unor întrebări de sprijin
- 2.3. Prezentarea ordonată logic și cronologic a unui proiect/a unei activități derulate în școală sau extrașcolar
- 2.4. Inițierea și menținerea unei interacțiuni în vederea rezolvării de probleme individuale sau de grup
- 2.5. Manifestarea interesului pentru participarea la interacțiuni orale

3. Receptarea de mesaje scrise în diverse contexte de comunicare

- 3.1. Formularea de concluzii simple pe baza lecturii textelor informative sau literare
- 3.2. Asocierea elementelor descoperite în textul citit cu experiențe proprii
- 3.3. Extragerea dintr-un text a unor elemente semnificative pentru a susține o opinie referitoare la mesajul citit
- 3.4. Evaluarea elementelor textuale care conduc la înțelegerea de profunzime în cadrul lecturii
- 3.6. Manifestarea interesului pentru lectura literară și de informare

4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

- 4.3. Redactarea unei descrieri tip portret pe baza unui plan simplu
- 4.4. Povestirea pe scurt a unei secvențe dintr-o poveste, dintr-un film, desen animat, a unei activități, a unei întâmplări imaginate/trăite
- 4.5. Manifestarea interesului pentru scrierea creativă și pentru redactarea de texte informative și funcționale

CAPITOLUL AL II-LEA

Vorbim pe săturate

(Comunicarea orală)

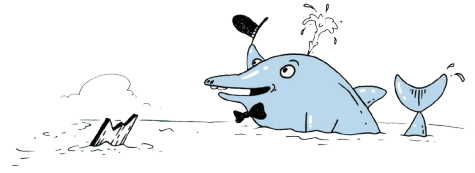
Prima lecție

Dialogul. Inițierea și menținerea unui schimb verbal. Formularea de solicitări formale și informale. Cuvântul – formă și conținut

Un delfin bine-crescut

adaptare după Carlo Collodi

1. Transcrie din banda desenată replicile indicate de enunțuri:

a) Pinocchio se adresează politicos Delfinului.

b) Pinocchio îl laudă pe tatăl său.

2. Transcrie din replicile benzii desenate doar cuvintele povestitorului.

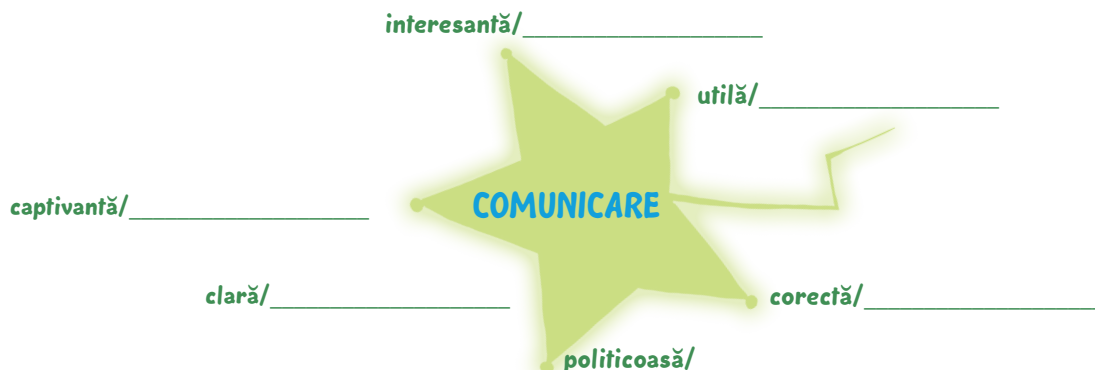
3. Povestitorul ne spune că „Pinocchio tremură înfricoșat“. Înlocuiește această afirmație cu o replică a lui Pinocchio, care să transmită același mesaj ca și cuvintele povestitorului.

4. Inventează și tu o „exagerare“ frumoasă care să-l descrie pe Rechin, după modelul celor din text:

— Ca să-ți faci o idee despre Rechinul cel groaznic, am să-ți spun că e _____

5. Continuă banda desenată din manual, adăugând o replică.

6. Completează schema, scriind cuvinte cu sens opus celor date.

7. Într-o comunicare nu este important doar ce spunem noi, ci și ceea ce ne spune partenerul de discuție. Ești de acord? Scrie care este părerea ta, completând dialogul de mai jos:

— *Ce înseamnă să asculți cu atenție?*

— *Să asculți cu atenție înseamnă să-i acorzi respectul cuvenit persoanei care îți vorbește și să*

— _____

— *De ce trebuie să asculți cu atenție?*

— _____

— *Ce te poate împiedica să asculți cu atenție?*

— _____

— *Ce se întâmplă atunci când nu asculți cu atenție?*

— _____

8. Pinocchio ți-a arătat cum trebuie purtat un dialog civilizat. Urmează-i exemplul și completează dialogurile de mai jos, imaginându-ți diferite situații de comunicare. Fii atent la ortografie și la punctuație!

a) — *Nu-i așa că a fost plictisitor filmul?*

— *După părerea mea, _____*

— _____

— _____

— _____
